

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/85/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5414203171
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5414203171.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci navrhovateľa W. D., nar. X.X.XXXX, trvale bytom C. - W. XXX, prechodne bytom H. - W. XXX/XX, proti odporkyni Bc. W. D., rod. J., nar. XX.X.XXXX, bytom C. - W. XXX, o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému W. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpenému kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Dolný Kubín, na čas po rozvode, na základe odvolania navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 8P/52/2014-60 zo dňa 28.8.2014 takto

rozhodol:

M e n í rozsudok okresného súdu vo výroku o výživnom tak, že:

navrhovateľ/otec je p o v i n n ý platiť na čas po rozvode manželstva účastníkov - od 3.10.2014 - výživné na maloletého W. D., nar. XX.XX.XXXX, v sume 130 eur mesačne s tým, že

· časť výživného v rozsahu 100 eur mesačne je otec p o v i n n ý platiť vždy do 20.dňa v mesiaci vopred k rukám matky a

· časť výživného v rozsahu 30 eur mesačne na tvorbu úspor maloletého je otec p o v i n n ý platiť na osobitný účet maloletého zriadený matkou, vždy do 20. dňa v mesiaci vopred,

· matka je p o v i n n á zriadiť v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku maloletému osobitný účet na príjem časti výživného určeného na tvorbu úspor a oznámiť písomne číslo účtu otcovi v lehote 7 dní od jeho zriadenia,

· na nakladanie s prostriedkami na osobitnom účte maloletého je potrebný súhlas súdu.

Rozsudok okresného súdu z o s t á v a n e d o t k n u t ý vo výrokoch o rozvode manželstva účastníkov, o zverení maloletého W. do osobnej starostlivosti matky, vrátane oprávnenia oboch rodičov zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok.

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd rozviedol manželstvo účastníkov, keď konštatoval, že už dlhodobejšie neplní spoločenský účel a zároveň ani jeden z manželov nepripúšťa obnovu spoluzitia. Maloletého W. na čas po rozvode zveril do osobnej starostlivosti matke, ktorá sa o neho stará aj po odchode otca zo spoločnej domácnosti a toto rozhodnutie je v súlade s návrhom navrhovateľa (otca) i stanoviskom kolízneho opatrovníka. Zároveň vyslovil, že obaja rodičia môžu maloletého zastupovať a

spravovať jeho majetok. Keďže rodičia výslovne žiadali neupravovať styk otca s maloletým W., okresný súd s poukazom na § 25 ods. 2 zákona o rodine o predmetnej súčasti rodičovských práv a povinností nerozhodoval.

Po vymedzení príjmov a výdavkov na strane oboch rodičov a odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa mal za to, že primeranou výškou vyživovacej povinnosti otca je suma 190 eur mesačne. Okresný súd porovnal (pravidelný) mesačný príjem rodičov, pričom u otca ide o podstatne vyššiu sumu (o 288 eur). Zároveň stanovené výživné predstavuje 21% z príjmu otca, a preto aj po úhrade jeho nevyhnutných životných nákladov bude schopný takto určené výživné platiť. Vo vzťahu k matke zohľadnil tiež rozsah osobnej starostlivosti o maloleté dieťa. Naopak, vo vzťahu k otcovi neakceptoval tvrdenia, že bude hradiť i ďalšie výdavky syna spojené so stretávaním a pobytom dieťaťa u neho. Okresný súd jednak poukázal na to, že otec sa so synom stretáva len sporadicky (dieťa nechodí k otcovi ani na viacdenné pobyty), a jednak pre súd je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozhodnutia.

O trovách konania rozhodol podľa § 144 O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu.

Proti tomuto rozsudku vo výroku o výživnom podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec, ktorý sa domáhal jeho zmeny tak, že vyživovacia povinnosť bude určená v rozsahu 100 eur mesačne. Namietal nerovnaký prístup okresného súdu, ktorý viac prihliadal na argumenty odporkyne/matky a naopak, jeho výdavky rovnakého charakteru (najmä na bývanie) náležite nezohľadnil. Pritom v rámci jeho aktuálnej domácnosti musel zabezpečovať úplne primárne záležitosti; aj to však len na úrovni základného štandardu. V danej spojitosti použil navrhovateľ/otec aj sumu vyplatenú protistranou z titulu vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov (7.000 eur), ktorá ale bola len zlomkom toho, čo on investoval do spoločnej nehnuteľnosti účastníkov. Odporkyni s deťmi zostal dokončený a úplne zariadený dom, pričom na úhradách za jeho užívanie/prevádzku sa podieľajú tri zárobkovo činné osoby (okrem odporkyne aj ich dve - už dospelé - dcéry). Do pozornosti dával, že príjem odporkyne sa znížil práve po jeho odchode zo spoločnej domácnosti.

Odvolateľ taktiež namietal, že určené výživné výrazne presahuje preukázané výdavky maloletého W.; i po prirátaní výdavkov na stravu predstavuje stanovená vyživovacia povinnosť dvojnásobok finančnej hodnoty potrieb syna. Celkovo prístup okresného súdu považoval otec za rozporný s požiadavkou rovnosti účastníkov a stanovené výživné pre neho za likvidačné.

Kolíznym opatrovníkom navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť v celom rozsahu. Rovnako odporkyňa/matka s odvolaním otca nesúhlasila. Zdôrazňovala rozdiel v ich pravidelných príjmoch zo zamestnania; pokles jej príjmu je spôsobený tým, že už nepracuje na tri zmeny a počas sviatkov, resp. víkendov, ale len v ranných zmenách. Zopakovala, že jej spoločne s deťmi síce „zostal“ dom účastníkov, ale na financovanie jeho kúpy si musela vziať dcéra hypotéku. Týmto sa zároveň refinancoval úver účastníkov, čím bol navrhovateľ zbavený povinnosti zaplatiť jeho polovicu cca 27.000 eur. Odporkyňa si taktiež musela vziať (ďalší) úver na vyplatenie navrhovateľa z titulu vyporiadania BSM. Aktuálne celý jej plat ide na splátky úverov a úhradu nákladov spojených s bývaním, pričom počas mesiaca „žijú“ všetci len z príjmu staršej dcéry 400 eur; ďalšia dcéra je aktuálne bez zamestnania. Matka dodala, že pokiaľ navrhovateľ výrazne investuje do spoločného bývania s jeho aktuálnou partnerkou a jej dvomi maloletými deťmi, ide o „jeho rozhodnutie“, ktoré „nie je problémom“ maloletého W., o ktorého výživné sa jedná. Hoci odvolateľ opakovane uvádza výdavky jeho aktuálnej domácnosti, „v žiadnej vete“ nevymedzuje príjem jeho partnerky.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu vymedzenom ustanovením § 212 ods. 1, 2 písm. a/ v spojení s § 211 ods. 1 O.s.p. (z toho titulu rozsudok okresného súdu zostal nedotknutý vo výrokoch o rozvode manželstva a zverení maloletého do osobnej starostlivosti matke, vrátane oprávnenia oboch rodičov spravovať jeho majetok a zastupovať ho) a bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 za súčasnej aplikácie § 156 ods. 3 O.s.p.) v preskúmvanej časti napadnutý rozsudok zmenil podľa § 220 O.s.p. tak, ako je konštatované vo výroku tohto rozsudku.

Len čiastočne je dôvodnou odvolacia námietka otca, že okresný súd nie úplne dôsledne prihliadol na rozsah odôvodnených potrieb maloletého W.. Z potrieb vymedzených matkou skutočne vyplýva, že

tieto vo finančnom vyjadrení predstavujú cca 75 eur mesačne. Ako však správne uviedol už samotný odvolateľ, v uvedenom nie je zahrnuté stravovanie mimo školskú jedáleň. V rámci svojej argumentácie ale otec zabúda na ďalšie štandardné výdavky, ktoré sú nevyhnutne spojené s uspokojovaním základných potrieb maloletého - napríklad na zabezpečenie bývania, na ošatenie, obutie, hygienu, či na zabezpečenie aj ďalších voľnočasových aktivít (okrem voľnočasových aktivít, ktoré sa týkajú krúžkov a s tým spojených výdavkov, ktoré boli deklarované matkou). Z uvedeného hľadiska možno teda jednoznačne mať za to, že odôvodnené výdavky maloletého výrazne prevyšujú sumu vymedzenú len pravidelnými platbami (cestovné do školy, poplatok za krúžky, stravné v školskej jedálni, mobil...). Pre potreby rozhodovania o výške vyživovacej povinnosti k maloletému krajský súd tieto ustálil v rozsahu cca 130 až 140 eur mesačne.

V rozoberanej súvislosti odvolací súd v záujme komplexnosti dodáva, že predovšetkým s poukazom na aktuálny stupeň rozvoja technológií, úroveň spoločenského vývoja, vrátane zásadnej miery globalizácie existujú takmer neobmedzené možnosti pre mnohostranný rozvoj osobností maloletých detí. Použitím tejto optiky/nazerania by sa nadväzne bolo možné dopracovať (taktiež) k takmer neobmedzenej výške odôvodnených potrieb dieťaťa. Naznačený pohľad by však bol neadekvátne zjednodušený a v konečnom dôsledku neudržateľný, resp. až kontraproduktívny. Je nevyhnutné odôvodnené potreby detí vždy dávať do pomeru s reálnymi možnosťami rodičov a ich celkovou životnou úrovňou, odzrkadľujúcou sa aj vo výške ich príjmov a majetku.

Vzhľadom na rozsah osobnej starostlivosti matky, ktorá vo vzťahu k maloletému W. je stále výraznou časťou plnenia si vyživovacej povinnosti, krajský súd za primeraný rozsah bezprostrednej vyživovacej povinnosti na strane otca považoval výživné v sume 100 eur mesačne. S poukazom na výšku príjmu otca a (i okresným súdom správne zdôraznený) rozdiel v jeho príjmoch a príjmoch matky je v možnostiach otca okrem sumy, ktorá je bezprostredne potrebná na zabezpečenie aktuálnych potrieb maloletého, prispievať synovi tiež na tvorbu úspor. Za adekvátnu výšku príjmu a výdavkov otca určil krajský súd čiastku 30 eur mesačne, ktorú bude otec povinný platiť na účet maloletého zriadený matkou v peňažnom ústave. Matke zároveň uložil samostatným výrokom povinnosť zriadiť takýto účet v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a najneskôr do 7 dní od jeho zriadenia písomne oznámiť otcovi údaje nevyhnutné na to, aby časť výživného slúžiacu na tvorbu úspor mohol poukazovať na dotknutý účet. Taktiež výslovne krajský súd zdôraznil, že na dispozíciu s týmto účtom je nevyhnutný súhlas (poručenského) súdu.

Odvolací súd sa nestotožnil s námietkou otca o nerovnom prístupe okresného súdu k výdavkom a príjmom oboch rodičov. Je nepochybné, že matka resp. jej domácnosť prevzala nielen spoločný dom účastníkov (ktorý formálne kúpila ich dospelá dcéra), ale prevzala i celé jeho úverové zaťaženie. Zároveň matka sa zaťažila ďalším úverom, aby vyplatila navrhovateľa/otca sumou 7.000 eur z titulu vyporiadania ich spoločného majetku.

Pokiaľ okresný súd tento - pomerne výrazný - príjem otca nezohľadnil v jeho príjmovej, resp. majetkovej časti a nerozpočítaval ho na určité dlhšie časové obdobie, ale akceptoval výdavky otca na zabezpečenie si bývania (v súdenom prípade na rekonštrukciu a opravy bývania v spoločnej domácnosti s jeho priateľkou), jednoznačne dostatočnou mierou prihliadol na náklady otca v rámci zabezpečenia bývania. V súvislosti s úhradami bežných výdavkov domácnosti je nepochybné, že zhodne ako matka s už plnoletými dcérami i otec s jeho aktuálnou partnerkou sú nútení platiť tieto výdavky a predmetné zaťaženie je prakticky rovnaké. Nadväzne je plne dôvodnou úvaha okresného súdu odvíjajúca sa od rozdielu pravidelných príjmov otca a matky z trvalého pracovného pomeru.

Po úprave/zmene výšky výživného rozhodnutím krajského súdu, t.j. jeho znížením oproti rozsudku súdu prvého stupňa takmer o jednu tretinu, rozhodne nie je prípustné takto určené výživné označovať za likvidačné. Naopak, je plne primeraným majetkovým pomerom otca a zároveň vytvára dostatočný priestor aj pre ním deklarovanú ochotu prispievať na výživu maloletého i platbami nad bezprostredný rámec výživného, najmä počas stretnutí so synom eventuálne počas pobytu syna u navrhovateľa.

Vzhľadom na to, že prvostupňový rozsudok vo výroku o rozvode manželstva nadobudol právoplatnosť, krajský súd výslovne vo výroku tohto zmeňujúceho rozsudku vymedzil deň, od ktorého je otec zaťažený povinnosťou platiť výživné na maloletého W. na čas po rozvode t.j. s účinnosťou od 3.10.2014.

Z titulu (čiastočnej) zmeny prvostupňového rozhodnutia odvolací súd v zmysle § 224 ods. 2 O.s.p. rozhodoval o trovách celého konania. Nakoľko predmetom odvolacieho konania bola len časť konania, ktoré môže začať i bez návrhu (§ 81 ods. 1 O.s.p.) prioritne v zmysle ustanovenia § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p. vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Rozhodnutie o trovách „základného“ konania o rozvod manželstva by v zmysle ustanovenia § 144 O.s.p. bolo v svojich dôsledkoch totožné - to znamená, že účastníci nie sú navzájom povinní z titulu náhrady trov konania poskytovať si žiadne finančné plnenia.

Tento rozsudok odvolacieho súdu bolo prijatý hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.